

## מסורת הש"ס

[א] (בבכות ל, ג) שם  
[ב] (יבמות ד, ד) שם,  
[ג] (ס"א ל"ג, ו) פסחים טו:  
[ד] יומא, תנחומא כה, יבמות ג.  
[ה] זכחם מה, ו) תרומות פ"ב  
[ו] מ"ג ב"ה ח, כ) בבבאי  
[ז] נוסף: פירי, ט, י"ז שם,  
[ח] (י"ה ט, יא) (א) (א)  
[ט] (יומא, יא)  
[י] (פסחים ל"ג, י) (י) (שני)  
[יא] (ע"ז, טו) (ה) הלכה ו' ועי'  
שם במלוא פנים]

## גליון הש"ס

רש"י ד"ה דאכל מיניה  
ב"ה דהאכל תרומה  
במזמאת חנוך במיתה  
ואפילו היא טמאה, עי'  
חולין דף ק"ט ע"ב וי"ע:

## הנהגות מהר"ב רנשבורג

[א] רש"י ד"ה דאכל  
מיניה וכו' ואפי' האכל  
טמאה, י"ב ע"ב דתרומה  
טמאה בטומאת חנוך במיתה  
נמיתה כדפי' בחולין ק"ג  
ע"ב וכו"פ ה"ה פ"ז  
מהל' תרומות הלכה א'  
וכן רש"י לנעל בני יעקב  
בהגות רמב"ם שם מהל'  
על רש"י בזה וכו' ועי'  
בפסחים ח"ט מהל' לפר"ח  
בהל' תרומות פ"ז הלכה  
א' ומהנהגת רמב"ם ביבמות  
דף פ' ע"ב ודק:

## מוסף תוספות

א. אפי' שאין  
התשלומין שוין לתרומה  
שאכל. חוס' ה"ה.  
ב. חולין טמאין כל כך.  
חוס' יבמות ג, ד"ה פסות.  
ג. כשנשעין  
תרומה  
טמאה. חוס' שם, ד. ותני'  
(ב"ק צג:) כל הגולין  
משלמין כשעת הגולה.  
ד. רש"י. ה. דמשלם לפי  
מדה וריוח ההקדש.  
ו. אלמא לתנא ההקדש  
אמר ולא לגרעו.  
ז. רש"י. ח. [דן] קנסין אפי'  
כשמשלם במזיד אפי'  
ששירם כדמי תרומה  
משום. חוס' שם, ד. כולי  
הא להסקה בדקפין  
למזבן תרומה טהורה  
לאכילה. רש"י.  
ט. ופריך עלה ממתני'  
דקתני על מה צריך מרצה  
על הדם שנטמא בין  
בשוגג בין במזיד, ומשני  
עלה רבינא ורב שילא,  
רבינא קאמר דשוגג ומזיד  
אזיקא קאי אבל טומאה  
בשוגג אין במזיד לא, ורי'  
שילא משני דקאי אטומאה  
אבל זריקה בשוגג אין  
במזיד לא וכו' והא דלא  
מיתני הכא סתם ומתני'  
דפסחים, ניהא ל"ה. חוס'  
ה"ה. ט. וסמך אהך  
סמא. חוס' ה"ה.  
י. ומזיד. חוס' ה"ה.

## הניזקין פרק חמישי גיטין

## נד.

ואין מונין. נטיעותיהן לשבחות שאין  
שנים לפיכך אין הדבר ידוע לזמן  
דבר אחר. למה ליה לאתויי טעמא  
אחרת: הכי קאמר וי'  
תימא שבת נמי. וימנין דלרין לתימני'  
דתימא הנוטע ערב שביעית

ואין מונין לשבחות דבר אחר  
ישראל על השביעית ולא נחשדו על  
השבחות מאי דבר אחר ה"ק וכו' תימא  
שבת נמי וימנין דמיקלע יום ל' בשבת  
דאי נמטע ההוא יומא הוא דסלקא ליה שתא  
ואי לא לא סלקא ליה שתא ת"ש דבר  
אחר נחשדו ישראל על השביעית ולא  
נחשדו על השבחות דרבי יהודה אדרבי  
יהודה לא קשיא באתריה דרבי יהודה  
חמורא להו שביעית דההוא דאמר ליה  
לחבירו דיר בר דירתא אמר ליה אנא  
לא אכלי פירי דשביעית בוותך תא שמע  
אכל תרומה טמאה משלם חולין טהורין  
שילם חולין טמאים מהו אמר סומכוס משום  
ר"מ בשוגג תשלומיו תשלומין במזיד אין  
תשלומיו תשלומין וחכ"א אחד זה ואחד זה  
תשלומיו תשלומין וחור ומשלם חולין טהורים  
והוינן בה במזיד אמאי אין תשלומיו  
תשלומין תבא עליו ברכה דאכל מיניה  
מיד דלא חזי ליה בימי טומאתו וקא משלם  
רבא ואמרי לה כדי חסורי מחסרה והכי  
קתני אכל תרומה טמאה משלם כל דהו  
אכל תרומה טהורה משלם חולין טהורים  
שילם חולין טמאין מהו סומכוס ואומר  
משום ר"מ בשוגג תשלומיו תשלומין  
במזיד אין תשלומיו תשלומין וחכ"א אחד  
זה ואחד זה תשלומיו תשלומין וחור  
ומשלם חולין טהורין ואמר רב אחא  
בריה דרב איקא קנסו שוגג אמו  
מזיד איכא בינייהו (דר"מ סבר לא קנסו  
שוגג אמו מזיד וחכ"א קנסו) הכי השתא  
התם גברא לשלומי קא מיכוין אנן ניקום  
וליקנסיה ת"ש דם שנטמא וזרקו בשוגג  
הורצה במזיד לא הורצה אמר לך ר"מ  
הכי השתא התם גברא לכפורי קא מיכוין  
אנן ניקום ונקנסיה תא שמע דהמעשר  
בשבת בשוגג יאכל במזיד לא יאכל הכי  
השתא התם גברא לתקוני קא מיכוין אנן  
ליקום וליקנסיה תא שמע דהמטביל בלים  
בשבת בשוגג ישתמש בהן במזיד לא  
ישתמש בהן הכי השתא התם גברא  
לטהורי מאני קא מיכוין אנן ליקום וליקנסיה  
ורמי דר' יהודה אדרבי יהודה בדרבנן דתניא  
נפלו

וקמשלם מיד דחזי ליה בימי טומאתו. פירוש קודם שישלם  
אכל לאחר שישלם נעשה תרומה ולא חזי ליה:  
אבל תרומה טהורה ושלם חולין טמאין מהו ב' בשוגג תשלומיו  
תשלומין. לא כמו שפירש בקונטרס דקסבר דלפי מדה  
משלם דלפי אמת' דלפי מדה משלם  
לא מיפטר אלא אם כן יפלו שיהו  
שוין להסיקה כשיעור תרומה טהורה  
שאלל דלא גרע מגול' כדאמר התם  
כל היכא דמעיקרא שויה ד' ולנסוף  
שויה זוזא לא תבעי לך דלפי דמים  
משלם כי תבעי לך דמעיקרא לא  
שויה אלא זוזא ולנסוף שויה ד' מ"מ  
במזיד אין תשלומיו תשלומין דאכל  
מיד דקפלי עליה זבינא ומשלם מיד  
דלא קפלי עליה זבינא: **הבא בקנסו**  
שוגג אמו מזיד ב'. בהאשה רבה  
(יבמות דף ג.) מעיקרא ס"ד דאין  
תשלומיו תשלומין כלל קא"ר מאיר  
ופריך מינה למאן דאמר אין כח  
ציד חכמים לעקור דבר מן התורה  
ומסיק דאין תשלומיו תשלומין וחור  
ומשלם חולין טהורים כדכונן וכו'  
פליגי אלא בקנסו שוגג אמו מזיד כו':  
**דם שנטמא וזרקו.** וא"ת מאי קשיא  
ליה לר"מ והא לאו סתם מתני'  
היא דברייתא היא צהקומן רבה  
(מנחות דף כה.) וי"ל דסמך אסתם  
מתני' כיצד זולין (פסחים דף פ:)  
דתנן הפסח שזרקו דמו ואח"כ נודע  
שהוא טמא האין מרצה ודיק בגמ'  
טעמא דלח"כ נודע הא נודע ואח"כ  
זרק לא וימיתי ברייתא דמפרש  
זהדיא וכן קשיא לרבינא דמפרש  
[בפ' כיצד זולין] (שם) דשוגג קאי  
אזריקה דלרנא שילא דמפרש דקאי  
אטומאה לא קשה מיד דטומאה  
דאורייתא: **המעשר בשבת.**  
משנה היא צפרק פני דתרומות (משנה  
ג) וכן היא דהמטביל כלים ופריך  
מינייהו משום דסתם משנה ר"מ  
היא ותימה דפריך ברישא מההיא  
דמעשר והיא שניה שם כפוף:  
**י' נפלו ונתפצעו.** תימה דתניא  
בירושלמי צפרק בתרא  
דערלה ונפלו ואח"כ נתפצעו צין  
בשוגג צין במזיד לא יעלו דברי  
ר"מ ורבי יהודה אומר צין בשוגג  
צין במזיד יעלו ורבי יוסי אומר  
שוגג יעלו מזיד לא יעלו טעמא  
דר"מ דקנים שוגג אמו מזיד טעמא  
דרבי יוסי כדאמר רבי אבהו בשם ר'  
יוחנן כל האיסורין שריצה עליהם שוגג  
מותר מזיד אסור טעמא דרבי יהודה  
כבר נתקללו פירומיו שבעת פאיעה:  
אמר

ואע"ג דקוף סוף הן נעשין תרומה ולא חזי לה דהא טמאה היא מיהו חולין טמאין מיכוין לשלומי ולא ידע דהם נעשין תרומה: **משלם כל דהו.** כל שהוא חולין צין טהורין צין טמאין: **בשוגג תשלומיו תשלומין.** דהא אוכל תרומה שוגג לפי מדה משלם ולא לפי דמים. ואע"ג דהך י' טומאה גריעת מההיא דאכל תשלומין הן מדאורייתא ורצון נמי לא קנסוהו והאיל ושגג בתשלומין: **במזיד.** שידע שנטמאין הן: **אין תשלומיו תשלומין.** דקנסוהו רצון שמתכוין להפסיד כהן: ואמר רב אחא ברבי דרז איקא. ביבמות בהאשה רבה (דף ג.) דמזיד נמי דקאמר ר' מאיר אין תשלומיו תשלומין להפטר לגמרי קאמר כלומר שצריך לחזור ולשלם חולין טהורין כרצון ושבוגג הוא דלפי דאדרבן מאיר לא קנסו שוגג אמו מזיד רצון. והא הכא איסורא דרבנן היא דמדאורייתא תשלומין מעליא ניהו דלפי מדה משלם וכו' משלם טמאין אפי' במזיד איסורא דרבנן הוא דעבד ולא קנים רבי מאיר שוגג: **לשלומי מיעוין.** ואדם כשר הוא: ואנן ניקום ונקנסיה. על שגגתו. אכל מטמא ומדמע שוגג אינו מתעסק בטובה: **בשוגג הורצה.** דהאין מרצה ומותר כשר באכילה: **במזיד לא הורצה.** מדרבנן וקנסא הוא לאסור כשר באכילה אכל צעלים נתכפרו והן זריקת מזיד איסורא דרבנן היא דמדאורייתא זורק לכתחילה דהאין מרצה י: ואנן ניקום ונקנסיה. על שגגתו. וה"ה דמאי לשנוי הא מני רבי יהודה היא דלא קנים דרבנן דהא לאו סתם משנה היא אלא ברייתא היא צהקומן רבה (דף כה.) מיהו ניהא ליה לשנוי דלפי' תימא רבי מאיר היא: **המעשר בשבת.** איסור שבות דרבנן היא דתתן במשילין (פ"ה דף לו:) אלו הן משום שבות של מזהו אין מגביהין תרומות ומעשרות דמיחוי כמתקן והך המעשר בשבת סתם משנה היא במסכת תרומות (פ"ב מ"ג.) וכן המטביל כליו מטביל נמי איסורא דרבנן היא במסכת צ"ה צפרק י"ט (דף יח.) מפני שגגתו כמתקן כל. וכל הני רמינן דרבי מאיר אדרבי מאיר דקנים לעיל דרבנן: נפלו

## עין משפט נר מצוה

סב א מ"י פ"א מהל'  
שמיטה ויבול הלכה  
יב שמעון לאו רסו:  
סב ב ג מ"י פ"י מהל'  
תרומות הלכה כ:  
סד ד מ"י פ"ג מהל'  
שבת הלכה ט סמג  
לאוין מ"י פ"ח ח"ח ס'י  
שלו ספיק ד:  
סה ה מ"י שם הל' ח  
סמג שם:

## מוסף רש"י

דההוא דאמר ליה  
לחבירו. בלתייה דר'  
יהודה. דירי בר דירתא.  
גר בן גיורת (בבכות ל).  
אכל תרומה טמאה.  
בשוגג. משלם חולין  
טהורין. דמצי (ויקרא  
כז) ומן לנפול את הקדש,  
דבר האלו ליהוה קדש  
(יבמות ג.) בשוגג  
תשלומיו תשלומין. אס  
בשוגג שילם טמאים, קסבר  
במזיד. אין תשלומיו תשלומין.  
דקנסין ליה (שם). תבא  
עליו ברכה. אמאי קנסת  
ליה. מאי מזיד יס כהן,  
אפי' שידע שהן טמאים  
מכיון הוא לתשלומין  
הנוטים (שם). דאכל  
מיניה מיד ב'. ואע"ג  
תשלומין נעשים תרומה  
ולא חזי ליה בימי טומאה,  
הא מיהא לתשלומין מעליא  
אס. תימא טמאה לא  
חזי לאכילה. כהן טהור  
קאי עליה נעשה צ"כ הערל  
(עג.) וכהן טמא קאי עלה  
במיתה. דלא חל הכבוד  
לנבי טומאת חנוך צין  
קדשים טהורים לקדשים  
טמאים (יבמות ג.).  
אפילו בל דהו. ואפילו  
חולין טמאים (שם). דם  
שנטמא וזרקו בשוגג.  
קסבר אין קרנעו מקללין  
טמאים (מנחות כה.).  
הורצה. קרנן לנעלים  
דמלעין צין (פסחים טו.).  
במזיד לא הורצה.  
לחיות כשר קרנן נאכל  
לנשים. דקנסא הוא. אכל  
צעלים נתכפרו. כדאמרין  
לנעלים נאכלה רבה (ג.)  
דיון דמדאורייתא מצי  
נמי לחיות, לא מצי קרנן  
לחיות ליה זיל אימי חולין  
לנשים (פסחים טו.) ולא  
שייך אחר דל"כ נאכלו  
צין מנחן לעקור דבר מן  
התורה ולבטל חולין  
לנשים (נבחים טו.) ואפי'  
שעבר על הצבות דאין  
אזיקא קאי אבל טומאה  
בשוגג אין במזיד לא, ורי'  
שילא משני דקאי אטומאה  
אבל זריקה בשוגג אין  
במזיד לא וכו' והא דלא  
מיתני הכא סתם ומתני'  
דפסחים, ניהא ל"ה. חוס'  
ה"ה. ט. וסמך אהך  
סמא. חוס' ה"ה.  
י. ומזיד. חוס' ה"ה.

## פסקי ר"ד

דהכי הוא דהא מחצית  
הכרס שנטמא דא"ר מאיר  
לקישי וחייב באחריות  
דפינן דסבר ר"מ גרמא  
בניקוז חייב והתם במזיד  
הוא כדקתני אומרם לו  
גורו נתיאס הימנה ולא  
גדרה הרי זה קדש וחייב  
באחריות דמשמע טמא  
דהוריעוהו מחייב הא לאו  
הכי לא: